

KINNITATUD Tartu Ülikooli nõukogu 18.
novembri 2003. aasta määrusega nr 17
(jõustunud 28.11.2003)

MUUDETUD Tartu Ülikooli nõukogu 19.
detsembri 2008. aasta määrusega nr 25
(jõustunud 29.12.2008)

INTELLEKTUAALSE OMANDI KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED TARTU ÜLIKOOLIS

Intellektuaalse omandi käsitlemise põhimõtted Tartu Ülikoolis kehtestatakse kooskõlas
“Ülikooliseadusega”, “Tartu Ülikooli seadusega”, intellektuaalset omandit

reguleerivate seaduste ja teiste õigusaktidega ning võttes aluseks Tartu Ülikooli põhikirja § 10
punkti 7.

1. Eesmärk

1.1. Käesolev dokument määrab kindlaks Tartu Ülikooli (edaspidi ülikooli) töötajate, üliõpilaste
ja ülikooli teadus- ja arendustöös lepingute alusel osalevate isikute (edaspidi autor) loomingulise
tegevuse tulemuste suhtes tekkinud õiguste (s.o intellektuaalse omandi) käsitlemise põhimõtted.

2. Intellektuaalne omand

2.1. Intellektuaalne omand tähistab õigusi vastavalt Ülemaailmse Intellektuaalse omandi
Organisatsiooni (WIPO) asutamise konventsiooni artiklis 2(viii) toodud

intellektuaalse omandi definitsioonile. Loomingulise tegevuse tulemused, millele tekib
intellektuaalne omand, on kirjandus-, teadus- ja kunstiteosed, arvutiprogrammid,

andmebaasid, leiutised, kasulikud mudelid (väikeleiutised), tööstusdisainilahendused, kauba- ja
teenindusmärgid, oskusteave jmt.

2.2. Intellektuaalse omandi sisu moodustavad isiklikud ja varalised õigused.

2.3. Isiklikud ehk mittevaralised õigused on õigus autorsusele, õigus autorinimele, õigus au ja
väärkuse kaitsele, õigus teose puutumatusel jmt. Autori isiklikud

õigused on võõrandamatud ja kuuluvad autorile.

2.4. Autori varalised õigused on võõrandatavad ja pärandatavad.

Varaliste õiguste omanikul on õigus keelata intellektuaalse omandi kasutamine ilma omaniku loata.

2.4.1. Autoriõiguse varalised õigused on õigus teost (loomingulise tegevuse tulemust) reprodutseerida, levitada, tõlkida, töödelda jne.

2.4.2. Tööstusomandi varalised õigused on õigus taotleda patenti või kasuliku mudeli registreerimist ja saada patendi- või kasuliku mudeli omanikuks, õigus kasutada

patendist või kasulikust mudelist tulenevaid õigusi (õigus leiutist valmistada, müügiks pakkuda ja müüa (saada tulu) jne) ja keelata teistel isikutel nende õiguste

kasutamist.

3. Intellektuaalse omandi varaliste õiguste kuuluvus

3.1. Varalised õigused autori loomingulise tegevuse tulemuste suhtes kuuluvad ülikoolile kas intellektuaalset omandit reguleerivate seaduste või autori ja ülikooli vahel

sõlmitud lepingu või muu kirjaliku dokumendi alusel.

3.2. Kui varalised õigused ei lähe autorilt ülikoolile üle seaduste alusel, siis toimub varaliste õiguste üleandmine autorilt ülikoolile lepingu või muu kirjaliku dokumendi

alusel.

3.3. Ülikooli ning teadus- ja arendustöö tellija vahel sõlmitud lepingu alusel loodud intellektuaalse omandi varalised õigused kuuluvad ülikoolile, kui ei ole kokku

lepitud teisiti.

3.4. Ülikooli osalusega teadus- ja arendusalastes koostööprojektides lepitakse intellektuaalse omandi varaliste õiguste kuuluvus ja kasutamine kokku projekti

partnerite vahel sõlmitud lepingus.

4. Autoriõigus

4.1. Autori varalised õigused loengutele, arvutiprogrammidele, andmebaasidele jms teostele, mis on loodud autori otsese tööülesannete täitmise käigus, kuuluvad

ülikoolile vastavalt autoriõiguse seadusele. Autori tööülesanded on fikseeritud töölepingus või muudes ülikooli ja autori vahel sõlmitud lepingutes.

4.2. Ülikool loobub varalistest õigustest autori kasuks teadusartiklite, konverentsiettekannete ja materjalide (presentatsioon, teesid jms) osas. Ülikooli poolt

varalistest õigustest loobumine vormistatakse autoriga sõlmitud töölepingus või muus lepingus. Kui varalised õigused kuuluvad autorile, teostab autor varalisi õigusi

iseseisvalt, viidates, et loomingulise tegevuse tulemus on loodud ülikoolis.

4.3. Autori varaliste õiguste kuuluvus õpikute ja monograafiate osas lepitakse autori ja ülikooli vahel igal konkreetsel juhul kokku eraldi.

4.4. Väljaspool otseseid tööülesandeid loodud teoste suhtes võivad varalised õigused kuuluda ülikoolile vastavalt autori ja ülikooli kokkuleppele.

4.5. Õigused selliste andmebaaside kasutamiseks, mis ei ole autoriõigusega kaitstavad, kuid mille andmete kogumiseks, omandamiseks, kontrollimiseks,

süsteemiseerimiseks või kättesaadavaks tegemiseks on ülikool teinud olulise investeeringu, kuuluvad ülikoolile.

5. Tööstusomand

5.1. Tööstusomandi objekti (leiutise, kasuliku mudeli ehk väikeleiutise, jmt) suhtes kuulub kaitsedokumendi (patendi jmt) taotlemise õigus ja õigus saada patendi- või

kasuliku mudeli vmt. omanikuks ülikoolile, kui autor on selle õiguse ülikoolile üle andnud kas töölepingu, muu lepingu vm kirjaliku dokumendiga.

5.2. Patendi- vm kaitsedokumendi taotlemise õiguse ja õiguse saada patendi- või kasuliku mudeli vmt omanikuks üleandmine autorilt ülikoolile vormistatakse kirjaliku

dokumendiga juhul, kui tööstusomandi objekt luuakse:

a) autorite loomingulise tegevuse tulemusena tööülesannete täitmise käigus või ülikooli ja autori vahel sõlmitud muu lepingu alusel;

b) autori poolt ülikooli ja teadus- ja arendustöö tellija või teadus- ja arendusalase koostööprojekti partnerite vahelisest lepingust tulenevate kohustuste täitmise;

c) ülikooli vara (seadmeid, tööruume, ülikooli töötajate tööpanust jms) kasutades.

5.3. Autoril on õigus saada õiglast tulu leiutisest saadava tulu arvel. Ülikool maksab autorile tasu üldreeglina 2/3 leiutisest saadavast tulust, millest on eelnevalt maha arvatud leiutise õiguskaitse jm taolised kulud.

5.4. Ülikool võib loobuda patendi või kasuliku mudeli vmt taotlemise õigusest autori kasuks.

6. Konfidentsiaalne teave

6.1. Autor ja ülikooli töötaja, kelle käsutuses on intellektuaalse omandiga seotud konfidentsiaalne teave, on kohustatud hoidma seda saladuses.

6.2. Konfidentsiaalse teabe salajasuse tagamiseks sõlmib ülikool autoriga ja nende ülikooli töötajatega, kelle käsutuses on intellektuaalse omandiga seotud

konfidentsiaalne teave, konfidentsiaalsuse tagamise kokkuleppe.

6.3. Ülikoolile kuuluva intellektuaalse omandiga seotud konfidentsiaalne teave (sh ärisaladus ja oskusteave), millel on kommertsväärus, kuulub ülikoolile.

6.4. Konfidentsiaalne teave peab olema salajane vähemalt kuni

a) patendi- vm kaitsedokumendi taotluse esitamiseni patendiametisse või

b) ülikooli ning teadus- ja arendustöö tellija või teadus- ja arendusprojekti partneri vahelisest lepingust tuleneva tähtajani.

6.5. Konfidentsiaalse teabe avalikustamise otsustab ülikool või tellija või teadus- ja arendusprojekti partner vastavalt nendevahelisele lepingule. Konfidentsiaalset

teavet sh tehnoloogilisi lahendusi sisaldavatele dokumentidele juurdepääsuõigusi reguleerib ülikooli asjaajamiseeskiri.

7. Bioloogiline aine

7.1. Bioloogilise aine suhtes kuulub patendi taotlemise õigus ülikoolile, kui autorid on selle õiguse ülikoolile üle andnud kas töölepingu, muu lepingu vm kirjaliku

dokumendiga.

Patendiseaduse tähenduses on bioloogiline aine iga isepaljunev või bioloogilises süsteemis paljundatav geneetiliselt informatsiooni kandev aine, sealhulgas

mikroorganism.

7.2. Teadus- ja arendustöö käigus autori poolt avastatud, identifitseeritud või isoleeritud bioloogiline aine on ülikoolile kuuluv materiaalne vara.

8. Intellektuaalsest omandist teavitamine, kaitse ja kasutamise korraldamine

8.1. Intellektuaalse omandi ja sellega seotud konfidentsiaalse teabe kaitset ja kasutamist korraldavad rektori käskkirjaga määratud struktuuriüksused rektori poolt

kehtestatud korras.

8.2. Autoritel on kohustus teatada eeldatavast leiutisest, kasulikust mudelist, arvutiprogrammist, andmebaasist, konfidentsiaalsest teabest ja muust eeldatava

kommertsväärtusega loomingulise tegevuse tulemusest struktuuriüksuse juhile ja rektori poolt määratud struktuuriüksusele vastava vormi alusel.

8.3. Bioloogilise aine kui materiaalse vara hoidmist ja säilitamist korraldavad bioloogilist ainet teadus- ja arendustöös kasutavad ülikooli struktuuriüksused.

8.4. Intellektuaalse omandi patentsuse ja/või äripotentsiaali hindamise, ja selleks vajalike eeluuringute läbiviimise (patendiuuring, turu-uuring jms) korraldamine kehtestatakse rektori käskkirjaga.

8.5. Ülikool ja autor teevad koostööd finantseeringute taotlemisel, mida on vaja intellektuaalse omandi õiguskaitseks, eeluuringuteks jm loometöö tulemuste

rakendamiseks.

8.6. Ülikooli intellektuaalse omandi ärilisel eesmärgil kasutamisest laekunud netotulu jaotatakse 65 osas autorile ja 15 osas autori struktuuriüksuse arengufondile. Mitme autori korral jagatakse tasu autorite ja nende struktuuriüksuste arengufondide vahel vastavalt autorite vahel tehnoloogia loomisel sõlmitud kokkuleppele loomingulise tegevuse määra kohta. [jõustunud 29. detsember 2008]

8.7. Punktis 8.6 nimetatud netotuludena käsitletakse laekumise summat ilma käibemaksuta, millest on maha arvatud üldkulu eraldi ning selle teadustulemuse õiguskaitsega seotud otsesed dokumentaalselt tõendatavad kulud – patendi, kasuliku mudeli, kaubamärgi taotlemise, välja andmise, jõus hoidmise ja kaitse lõpetamisega seotud kulud. Autoritele jaotatav summa sisaldab kõiki väljamaksega seotud üksikisiku makse. [jõustunud 29. detsember 2008]

8.8. Ülikool ja autor võivad konkreetse intellektuaalse omandi objekti õiguskaitse ja muude kulude katmise ja ärilisel eesmärgil kasutamisest laekunud tulude jaotamise osas leppida kokku erinevalt punktis 8.6 sätestatust. [jõustunud 29. detsember 2008]

Ülikool ja autor võivad konkreetse intellektuaalse omandi objekti õiguskaitse jm kulude katmise ja ärilisel eesmärgil kasutamisest laekunud tulude jaotamise osas leppida kokku eraldi.

Akadeemik Jaak Aaviksoo

Rektor, professor

Ivar-Igor Saarniit

Akadeemiline sekretär